

Д-р Влислоцки казва („Vom Wandernden Zigeunervolke“, с. 253), че „циганите са раса, все още отдадена на шаманизма, но при това почитат едно върховно същество, назовано devla или del“. И тук се вижда разликата между всички онези, които днес вярват в Шамана или вещерската религия, и монотеистите, а именно, че това върховно божество се почита и споменава твърде рядко, а цялата практическа преданост се адресира към духовете, които са техните истински светии. По-задълбоченото изследване показва, че по същество циганската религия, както и тази на коренното население на Индия, са абсолютно идентични с религията на американските индианци. И трябва да кажа, че съвсем не е далеч от шаманистите монахът, споменат от Преторий, който твърди, че ако Бог и Иисус го прокълнат, той все пак може да бъде спасен, ако се помоли на свети Йосиф.

Унгарските цигани живеят на родове, в един от които – Кукая, вярват, че са потомци на Пчувуши или на земните духове, според следната история, разказана от д-р Х. фон Влислоцки в неговата студия за генеалогията и семейните отношения на трансилванските цигани катунари:

„Преди много хиляди години на света имало съвсем малко пчувуши. Това са същества с човешки облик, които живеят под земята. Там те имат градове, но често излизат и на горната земя. Те са грозни, а мъжете им са обрасли в козина. (Всичко това сочи към праисторическа подземна раса като ескимосите, покрита с козина¹¹¹.) Отвличат простосмъртни момичета за жени. Животът им е скрит в яйцето на черна кокошка“.

Същата е и италианската история за Орко или Страшилицето („I Racconti delle Fate“¹¹², Чезаре да Кауза, Флоренция,

¹¹¹ Много интересно описание на древни тайнствени гномове във Великобритания читателят може да намери в „Earth Houses and their Inhabitants“ от Дейвид Мак Ричи, в „The Testimony of Tradition“, Лондон, „Trübner and Co.“, 1890 г.

¹¹² „Приказки“ (ит.) – б. пр.